

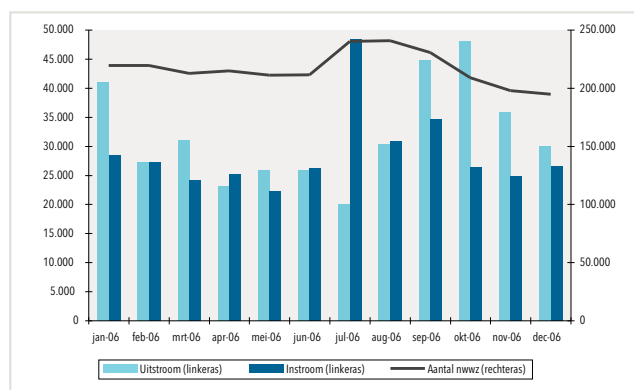
Veel beweging op de arbeidsmarkt

Maand na maand telt de VDAB in 2006 meer dan 200.000 werkzoekenden. De evolutie gaat op het eerste zicht niet verder dan een voorzichtige daling. Nochtans is 2006 bij uitstek een jaar van bloeiende conjunctuur, met een uitgebreid aanbod aan vacatures. Over de twaalf maanden van 2006 heen heeft de VDAB maar liefst 230.000 vacatures ontvangen in het Normaal Economisch Circuit zonder interim (NECz), en daar komt nog een veelvoud aan uitzendopdrachten bij. Tegenstrijdig? Niet als ook de verloopcijfers een plaats in het verhaal krijgen. Maandelijks laten gemiddeld 32.000 werkzoekenden de werkloosheid achter zich en raken bijna 10.000 vacatures ingevuld. Omgekeerd zijn er ook elke maand zo'n 29.000 nieuwe werkzoekenden en komen er 10.000 nieuwe vacatures bij. Beide bewegingen heffen elkaar op, met een kleiner dan verwachte afname van het aantal werkzoekenden en openstaande vacatures als gevolg. Deze dynamische gegevens nuanceren de 'paradox op de arbeidsmarkt' die ogenschijnlijk kan worden afgeleid uit een vergelijking van het aantal werkzoekenden op het einde van elke maand en het totaal aantal ontvangen vacatures in de loop van het jaar.

De werkzoekenden

Wie de evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) op maandbasis bekijkt, vindt op het eerste zicht vrij weinig variatie. De trend is dalend, maar tegen de achtergrond van een boeiende economie klonken hier en daar verbaasde stemmen die een veel sterkere daling hadden verwacht. Maandelijks wijkt het werkzoekendencijfer slechts enkele procenten af van de voorgaande maand en pas in november duikt het aantal werkzoekenden onder de grens van 200.000. Figuur 1 illustreert de werkloosheidsevolutie in 2006 en toont tegelijkertijd dat deze globale evolutie een saldo is van twee tegengestelde bewegingen. Gemiddeld stromen er in 2006 maandelijks bijna 32.000 werkzoekenden uit, maar omdat er zich ook elke maand zo'n 29.000 nieuwe werkzoekenden inschrijven, daalt de werkloosheid maand-op-maand gemiddeld met niet meer dan 3.000 personen. Ter info: op jaarbasis, ten opzichte van dezelfde maand van 2005, zien we wél een stevige daling (gemiddeld 18.000 werkzoekenden per maand)!

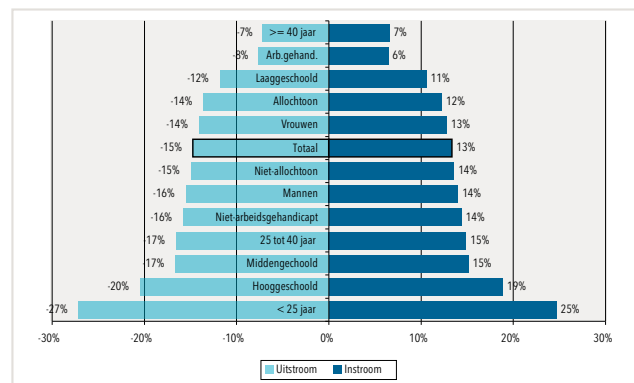
Figuur 1 : Instroom, uitstroom en saldo van het aantal nwwz per maand (Vlaams Gewest; 2006)

Bron: VDAB

Figuur 2 illustreert het verloop van de werkzoekenden in 2006 wat meer in detail. Links van de Y-as vinden we de gemiddelde maandelijkse uitstroom uit de werkloosheid, rechts van de Y-as staat de gemiddelde maandelijkse instroom. Het omkaderde balkje toont het algemene verloop in 2006: maandelijks laat zo'n 15% van de werkzoekenden de werkloosheid achter zich en komen er 13% nieuwkomers bij.¹ Alle groepen werkzoekenden profiteren van de dalende werkloosheidstrend: de uitstroom overtreft overal de instroom. Het verloop is evenwel lang niet bij alle groepen werkzoekenden even groot. Jongeren en hooggeschoolden tonen de grootste dynamiek, met maandelijks 19% nieuwe hooggeschoolde en 25% nieuwe jonge werkzoekenden. De uitstroomcijfers liggen in dezelfde grootte-orde (20% bij de hooggeschoolden en 27% bij de jongeren). Aan het andere eind van het scala staan de oudere werkzoekenden, de arbeidsgehandicapten en in mindere mate de laaggeschoolden. Bij deze kansengroepen is het verloop beperkt tot een maandelijkse in- en uitstroom van ongeveer 7% bij ouderen en arbeidsgehandicapten en iets meer dan 10% bij laaggeschoolden.

Figuur 2 : Gemiddelde in- en uitstroom bij werkzoekenden volgens leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, arbeidshandicap en etniciteit (Vlaams Gewest; 2006)

Bron: VDAB

¹ Deze percentages worden berekend als de verhouding van het jaargemiddelde van het maandelijks aantal nieuwe werkzoekenden en uitgestroomde werkzoekenden ten opzichte van het jaargemiddelde van het maandelijks aantal werkzoekenden.

Het hoge verloop van werkzoekenden bij de jongeren hangt samen met hun recente intrede op de arbeidsmarkt: velen hebben pas de schoolbanken verlaten en schrijven zich in als werkzoekende. Vaak beginnen ze hun loopbaan met een (of meerdere) tijdelijke job(s) of uitzendcontract(en). Die contracten sluiten niet altijd even mooi op elkaar aan, waardoor de jongere opnieuw een periode als werkzoekende ingeschreven staat.

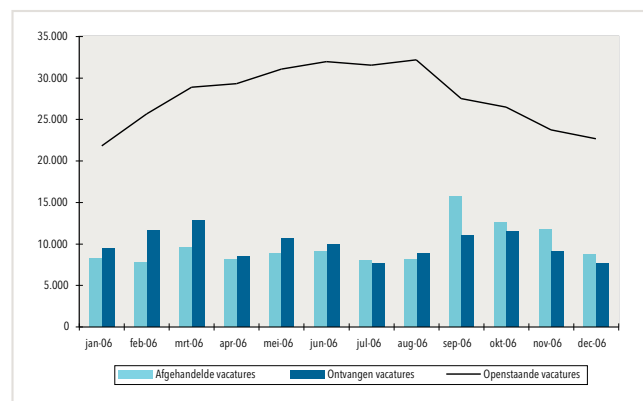
Ook bij hogeschoolden is het verloop in verhouding tot het aantal werkzoekenden groot. Een kleine helft van de hogeschoolde in- en uitstromers is jonger dan 25 jaar en bevindt zich dus nog in het intredeproces op de arbeidsmarkt. Maar ook bij oudere hogeschoolden is er meer verloop. Deze vaststelling sluit aan bij eerder onderzoek waaruit blijkt dat hogeschoolden mobieler zijn op de arbeidsmarkt dan hun lager geschoolde collega's.²

Het lager verloop bij de veertigplussers houdt opnieuw verband met de leeftijd. Vooral bij de vijftigplussers uit de groep is het verloop uitgesproken miniem. De meesten zijn ondertussen 'gesettled' in hun job en al bij al is hun arbeidsmarktmobiliteit dus beperkt. Als ze hun job toch achter zich (moeten) laten, bestaat de kans, zeker bij de vijftigplussers, dat ze zich niet langer inschrijven als werkzoekende en 'verdwijnen' in de niet-beroepsactiviteit. Niet alleen het aandeel nieuwkomers bij de werkzoekende ouderen is beperkt, ook de uitstroom uit de werkloosheid ligt op een recordlaagte. Het is niet eenvoudig voor oudere werkzoekenden om nog een nieuwe job te vinden, wat het risico op langdurige werkloosheid in deze leeftijdsgroep zeer groot maakt.

De vacatures

In figuur 3 vinden we voor elke maand van 2006 het aantal nieuw ontvangen vacatures, het aantal afgehandelde vacatures en het aantal openstaande vacatures op het einde van de maand.³ Net zoals bij de evolutie van het aantal nwwz, blijkt de vrij gematigde evolutie een resultante te zijn van twee ongeveer even grote maar tegengestelde bewegingen.

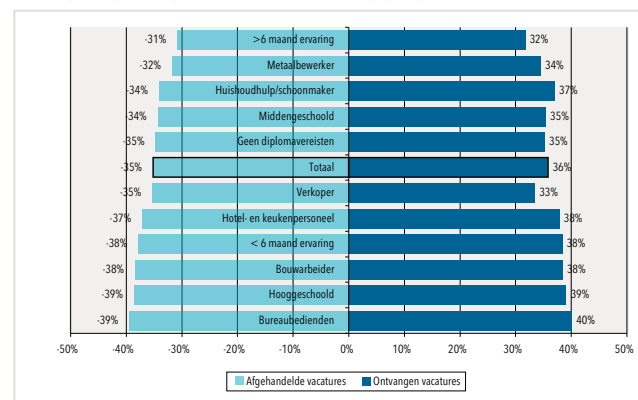
Figuur 3 : Ontvangen vacatures, afgehandelde vacatures en aantal openstaande vacatures per maand (vacatures met service, NEC zonder interim) (Vlaams Gewest; 2006)

Bron: VDAB

Maandelijks levert de VDAB in 2006 service voor gemiddeld 27.700 openstaande vacatures. Iedere maand raken gemiddeld net geen 10.000 van deze vacatures afgehandeld en komen er net geen 10.000 nieuwe vacatures bij. Deze dynamiek verschilt niet uitgesproken naargelang het beroep of de gevraagde persoonskenmerken. Telkens komen er maandelijks 30% à 40% nieuwe vacatures bij en worden er 30% à 40% afgehandeld.⁴

Figuur 4 : Ontvangen vacatures en afgehandelde vacatures volgens gevraagde ervaring en opleidingsniveau en enkele beroepsgroepen (Vlaams Gewest; 2006)

Bron: VDAB

Veel beweging op de Vlaamse arbeidsmarkt

Ondanks de 230.000 vacatures die de VDAB in 2006 heeft ontvangen, zakt het aantal werkzoekenden pas eind 2006 onder de kaap van 200.000. Hieruit een complete mismatch tussen vraag en aanbod op de Vlaamse arbeidsmarkt afleiden, is evenwel een brug te ver. Achter de schijnbaar stabiele cijfers die maand na maand over het aantal werkzoekenden en het aantal vacatures de wereld worden ingestuurd, schuilt wel degelijk een dynamiek van enerzijds ingevulde vacatures en uitgestroomde werkzoekenden en anderzijds nieuw ontvangen vacatures en nieuw ingeschreven werkzoekenden.

Meer informatie:

VDAB, Studiedienst,
Keizerslaan 11, 1000 Brussel
Tel. 02 506 15 88
Gsm 0499 54 16 74
E-mail: studiedienst@vdab.be
www.vdab.be/trends/ontcijfert/

² Tielens, M. (2003). Hop Job Hoera, in Steunpunt WAV, Jaarboek 2003.

³ De paragraaf houdt enkel rekening met de vacatures uit het Normaal Economisch Circuit zonder Interim, volgens het AMI-circuit (het circuit van vacatures waarvoor de VDAB service verleent en dus met zekerheid weet of de vacature al is afgehandeld). Het gaat om ongeveer de helft van de 230.000 ontvangen vacatures volgens Arvastat (NECZl).

⁴ De percentages worden berekend als de verhouding van het jaargemiddelde van het maandelijks aantal nieuwe vacatures en afgehandelde vacatures ten opzichte van het jaargemiddelde van het maandelijks aantal openstaande vacatures.